

Holló József

Virradatüzenet

A táj homlokán cigánytincsként
még feketéllik a sötét,
de a távol túlpartjain
dombok árnyüstökét

takargatja homályfüstbe
a pirkadat sejtelve:
s valahol az Isten
háta mögött messze

– pösze fények derengenek
az álmos ég szemében
mozdulatlan síkok úsznak
párák árterében.

Lila pernyeként száll a hajnal.
Neszek sóhaja szivárog.
Fűhegyén a harmatcseppek
halvány csillogások.

Háztetőn mászik az ébredés
és a függöny rése közt betalál
kíváncsiskodva a hajnal –
az ágyból asszonytest illat száll,

mint néma virradatüzenet.
Nyűgösen ébred a világ
és már láthatók a gyűlő fényben
az apró létpraktikák.

Tavaszmágia

Ezer szín lobog a tájon
egymással összefolyt kábulatnak
hallom a tavasz lihegését,
ahogy nekivág a domboldalnak

megmászni mezítlábasan.
Fény ül a pitypangok csokrain
s átnőtt a friss fű az árokperti
tél tördelt kórók csonkjain.

Langyos szél borzolt füzesek
csüngetik maguk a vízmosásba'
csendekkel kibélelt búvóhelyet
kínál a túlpárt zöld homálya.

A lét rejtelmes forrásokból
pezsdülve velünk andalog
- könnyű mámorral bong az érzés:
s a fogaink között csók vacog.

Vágyaink kéjsóvár rémuralma,
mint sürgető kényszer nehezül
... agyamban örület képzeleg,
hogy holtan és temetetlenül

itt lelnek ránk a tavasz-ölben.
Öllelek görcsösen, meztelen
a testünkön május meleg vére
csordul – és nem alszik meg sosem.

Így heverünk az öröklétben,
az idő féltőn őriz minket
s a tavaszmágia, mint rejtett ösztön
színekbe takarja kéjeinket.

Oláh András

valahol örökre

itt nincsenek platánok csak a kihunyt képzelet
itt nincsenek válaszok csak néma miértek
itt nincsenek vágyak nincsenek örömök
csak a zsebek mélyére menekülő kéz tétova
gesztusa siklik az üres percek fölött

matatok furcsa képzetek között
válogatok szivárványos emlékfoszlányokat
beszélék hozzád gyözködlek
görcs a kezemben nyelvemen
– valami mást akarok
ami hiányzik
ami üres
ami téboly és örület

itt nincsenek platánok csak a legyűrt képzelet
itt nincsenek színek sem csak szürke révület
itt meghaltak a kérdések a vágyak az örömök
csak a zsebbe menekülő kéz tétova gesztusa
maradt
felhőkbe olvadó mosolyod fölött

világtalan kerestelek
kisírt szemű tegnapok romjai között
bénult ujjaimmal simogattalak
figyeltem arcod rezdülését fakuló mosolyod
s tudtam: valahol örökre elvesztettelek

ott ahol nem nőnek platánok ahol elapad a képzelet
ahol ködbe szürkíti a színeket a dac: hogy nélküled
– mert veled már nem lehet...

gyilkolni indultál

gyilkolni indultál – új bevetésre:
mérgecseni a fertőzött sebet
új kérdőjelet karmolni az égre
– így ér hát véget az utolsó menet –

emlékeid titkon mind hazatérnek
s mint utcasarki nők – vágyadat látva –
gyűlnek köréd a mit sem érő érvek:
kórosan növekszik a holt eszmék ára

bombatólcsérben vagy a csönd: vacogsz
barátaidnak fordítottál hátat
fagyos szívedben a lüktetés dadog

épitik benned a siralomházat
szégyenkezve lépsz majd holnap a pástra
– s megment egy penge jótékony halála

bordal helyett

(Vörösmarty Mihály: A vén cigány című versére)

húzd rá cigány számolj le a gonddal
ébredni kell mégpedig azonnal
ne lógasd a lábadat hiába
– nemcsak ama kő: az agyad is kába –
mit ér a gond kenyéren és vízen
alkusznak rád hárman négyen tízen
tölts hozzá bort a rideg kupába
sötét a jelen – mi jöhet utána –
mindig így volt e világi élet
amíg e nép-nyáj szanaszét nem széledt:
üres pohár mellett fekszel bevert orral
elhitették veled hogy az Isten is tolvaj

húzd rá cigány ne gondolj a gonddal
nincs már aki bírná ezt gyomorral
véred forrjon mint az örvény árja
a cechet úgyis a te jövőd állja
rendüljön meg a velő az agyadban
szíved legyen izzó forró katlan
húrod zengjen vésznél szilajabban
mint börtönökben a zár ha kattan
és keményen mint a jég verése
sárba taposva is állj talpra végre
és ragadd kezedbe újra a vonót
ne maradj legyűrt kinevetett bohóc

P. Maklári Éva

Szokeresz bácsi

Szokeresz bácsi rácáfolt arra az orvosi állításra, hogy aki sokat iszik, annak garantált a májzsugor és a korai halál. 56 őszén már a 80. életévét taposta, és senki nem emlékezett rá, hogy valaha őt józanul látta volna. A neve is furcsa módon ragadt rá. Délutánonként el-elüldögélt az utca kocsmájában – amit a fiatalok már presszónak neveztek –, s megrendelte kedvenc borát: egy üveg zöld szilvánit. A második pohár után rázendített:

– „János bácsi szokeresz a vakeresz...”

Hosszan szemezett a kiürült üveggel, az ajtóhoz imbolygott, felemelte a mutatóujját, belötte a célirányt, és elindult hazafelé.

Pityókás ember állítólag sokféle van. Egyesek jókedvre derülnek, táncolnak, mások agresszívek lesznek, van, aki ledől az árokpartra egy kicsit aludni.

Szokeresz bácsi gyűjtögető jellem volt. Jókedvű danolászása otthonhoz közeledve dörmögésbe fordult, minden valaha átélt bánata eszébe jutott, s mire belökte a konyhaajtót, már egész dühös volt. Leült az asztalhoz, kivette a fiókból a nagykést, rákiabált töpörödött, ráncos feleségére:

– Táncolsz pucéron az anyád istenit vagy leszúrlak!

– Vén bolond, sose jön meg az eszed! Hívom a rendőröket – visította az asszony, beszaladt az egyetlen szobába, és benyomta az ajtót.

Nem tudni, mi ijesztette meg jobban Szokeresz bácsit: a visítás vagy a rendőrök említése, de elhallgatott, ráborult az asztalra, nyitott szájjal már horkolt is, a kést azonban markolta.

Október 23. után furcsa hírek rázták meg a kocsmá békés hangulatát. Mindenki felkelésről, forradalomról beszélt, ami Pestről indult, rohamosan terjed az országban. Egyik napról a másikra Kossuth-címerek jelentek meg a kirakatokban, nemzeti színű zászlókkal fellobogozott teherautók lepték el a városka utcáit tetejükön kiabáló, éljenző emberekkel, a gimnázium tanulói felvonultak, a tanácsház homlokzatáról leverték a vörös csillagot.

A kocsmá törzsvendégei számára mégis Szokeresz bácsi okozta az egyik legnagyobb meglepetést. A szokásos időben jelent meg, de tiszta ing volt rajta, arca frissen borotvált, és csak egy pohár bort kért, azt is szódával. Lassan kortyolgatta, ízlelgette az ismert nedűt, méltóságteljesen körülnézett, s halkán, majd egyre hangosabban énekelni kezdett:

– „Kossuth Lajos azt üzente, elfogyott a regimentje...”

A jelenlevők az első döbbenet után tapsolni kezdtek, a csapos összecsapta a tenyerét, még egy pohárral felajánlott Szokeresz bácsinak, de ő visszautasította.

Így telt el néhány nap. Már a zugivók közül is többen merészkedtek a kocsmába, együtt énekelgettek néha visszafogottabban, máskor lelkesebben, időnként gyanakodva egymásra pislogva.

November első hetében egy éjjel, úgy éjfél felé Szokeresz néni iszonyú dübörgésre, az ablakok remegésére ébredt. Felrázta urát:

– Ébredj, hé, földrengés van, mindjárt fejünkre omlik a ház!

Szokeresz bácsi felült, már ő is hallotta az egyenletes, de egyre erősödő zajt, kábán nézte a reszkető falakat, zizegő üvegeket, a meg-megránduló Krisztus-képet a falon.

Itt a végítélet – gondolta, és gyorsan keresztet vetett. Mindjárt megjelenik az Úr angyala, s kivont kardjával lesújt.

Néhány másodperc múlva meg is jelent valami hosszú és félelmetes feketeség, ami inkább hasonlított egy tank csövére, és négy napon át éjjel-nappal meredtek a csövek Záhony felől a főváros irányába.

Szokeresz bácsi az utca rémült lakóival együtt bénultan bámulta ezt az irdatlan erőt, a teherautókon ülő, puskatust markoló, sokszor ferdeszemű katonákat. Egyedül a gyerekek ugrándoztak vidáman, almával dobálták a kocsikat, egy-két szülői pofon után bekotródtak az udvarba.

Újból furcsa hírek érkeztek a városba: harcokról, ellenállásról, amerikai segítségről, szétlőtt házakról, halottakról. A kirakatból eltűntek a Kossuth-címerek, a nemzeti színű lyukas zászlók, az emberek némaságba burkolóztak, a kocsmában szótlanul vedeltek.

Szokeresz bácsi ezekben a napokban nem ment sehová. Magába roskadva üldögélt a konyhaasztal mellett, még a feleségét sem szakálta, nem volt étvágya, csak bámult maga elé.

Szegény asszony azt hitte, megbuggyant az ura, s visszasírta a régi szép időket.

November vége felé csöndben ültek, és beszélgettek a kocsmá vendégei, mikor megjelent Szokeresz bácsi. Lefogyott, arca borostás volt, ruhája gyűrött, senkinek nem köszönt, leült az asztalához. A légyzümmögést is meg lehetett volna hallani, ha lettek volna még legyek, de a késő őszi időjárásban azok is átszőkdöstek már a határon Nyugatra.

– Egy liter bort! – rikkantotta az öreg. Első, második, harmadik pohár...Az üveg alján pislogott még egy kevéske, mikor rekedten rázendített:

----- „– János bácsi szokeresz a vakeresz”...